

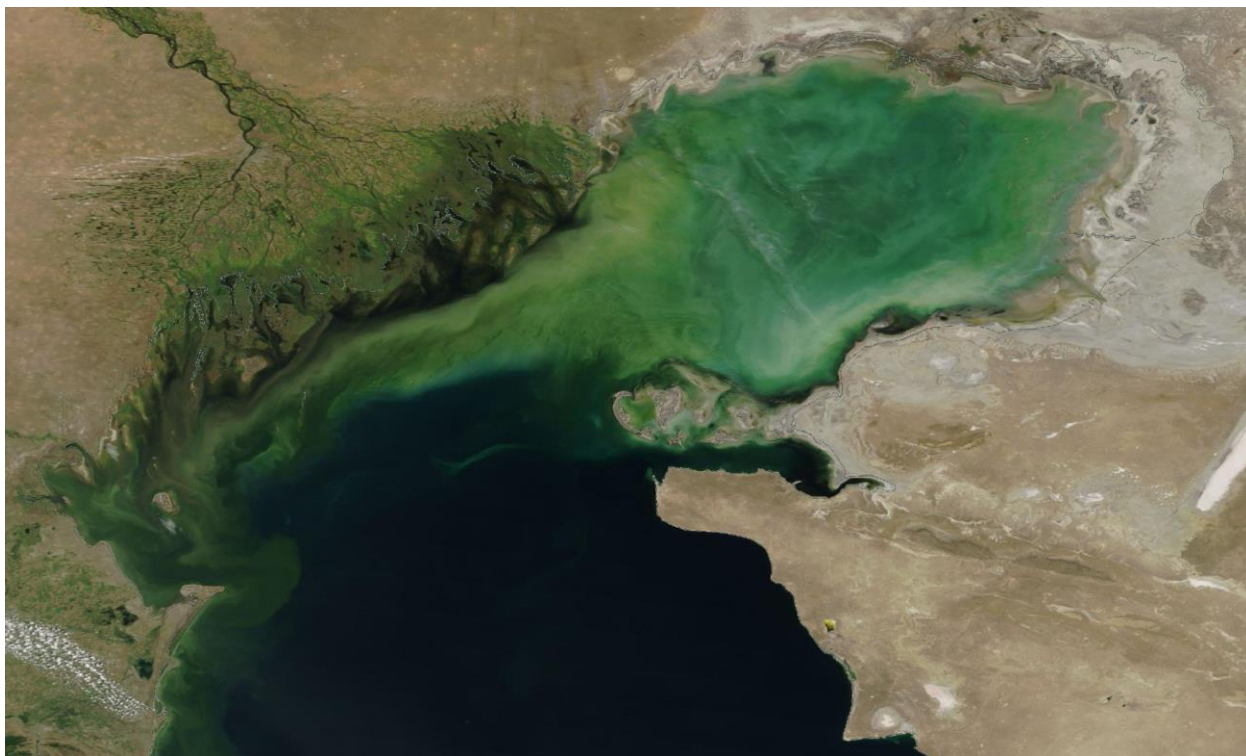

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМҚ

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №36 БЮЛЛЕТЕНІ

**2026 Ж. 3 – 8 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ – ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

*1-сурет. 2026 ж. 03 қыркүйекте ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті*

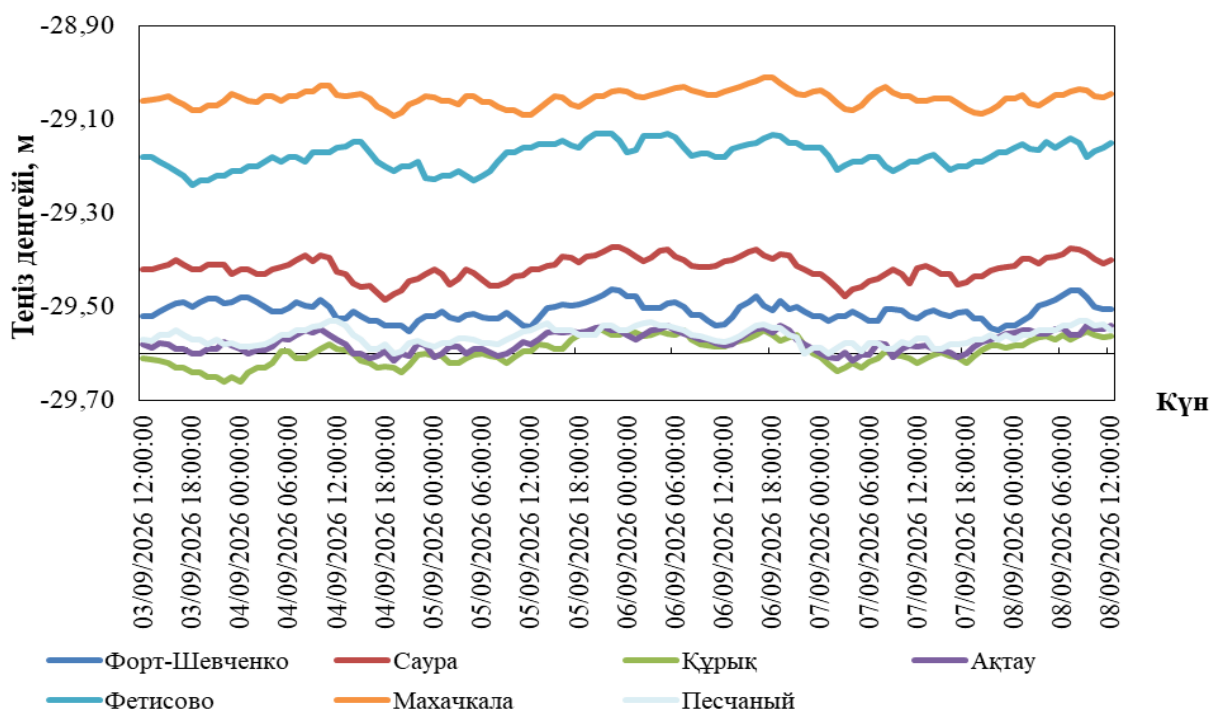
ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

*Каспий теңізінің Қазақстандық бөлігінде аталған мерзім аралығында
желшегерме-желкөтерме құбылыстары байқалмайды.*

Каспий теңізінің ортаңғы бөлігі

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

03 – 08 қыркүйек аралығында теңіз деңгейінің минус 29,39 м БЖ шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 29,66 м БЖ-нен минус 29,01 м БЖ аралығында болуы мүмкін. Форт-Шевченко, Құрық, Фетисово Саура, Ақтау, Песчаный және Махачкала аймағында теңіз деңгейінің ауытқуы 11 см-ден аспайды (2-сурет).

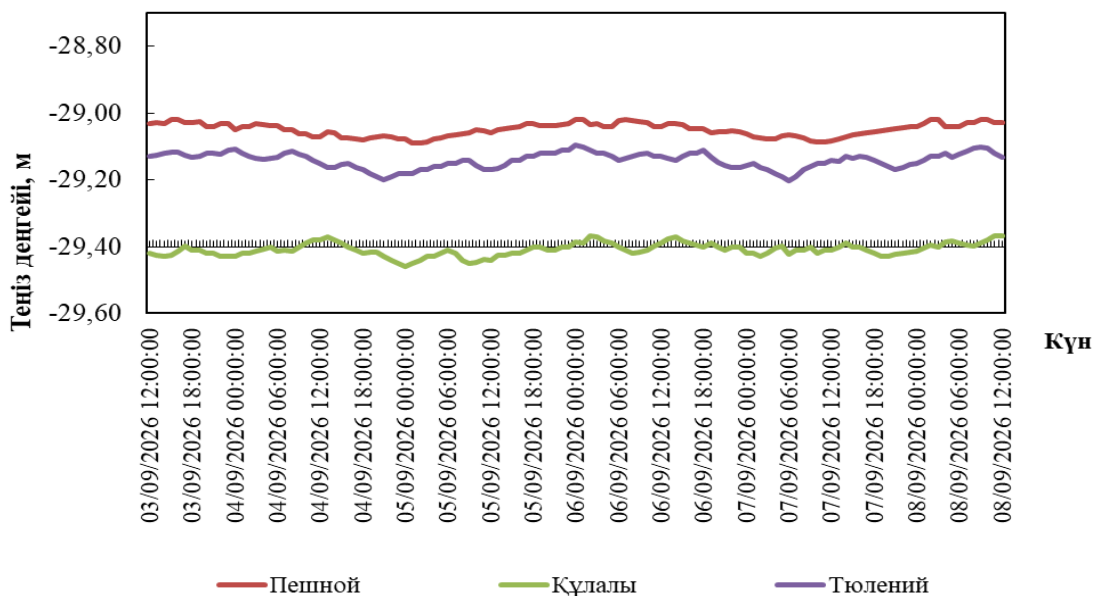

2-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

Каспий теңізінің солтүстік бөлігі

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,20 м БЖ шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 29,46 м БЖ-нен минус 29,02 м БЖ аралығында болуы мүмкін. Құлалы, Тюлений, Пешной аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **11 см-ден аспайды** (3-сурет).

3-сурет. Солтүстік Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Орта Каспий					
Форт Шевченко	-146 (-29,46)	05/09/2026 22:00:00	-155 (-29,55)	04/09/2026 21:00:00	-151 (-29,51)
Саура	-137 (-29,37)	05/09/2026 22:00:00	-149 (-29,49)	04/09/2026 18:00:00	-142 (-29,42)
Құрық	-155 (-29,55)	05/09/2026 20:00:00	-166 (-29,66)	03/09/2026 22:00:00	-160 (-29,60)
Ақтау	-154 (-29,54)	08/09/2026 12:00:00	-162 (-29,62)	07/09/2026 04:00:00	-158 (-29,58)
Фетисово	-113 (-29,13)	05/09/2026 20:00:00	-124 (-29,24)	03/09/2026 18:00:00	-118 (-29,18)
Песчаный	-153 (-29,53)	04/09/2026 13:00:00	-160 (-29,60)	07/09/2026 02:00:00	-156 (-29,56)
Махачкала	-101 (-29,01)	06/09/2026 17:00:00	-109 (-29,09)	04/09/2026 19:00:00	-105 (-29,05)
Солтүстік Каспий					
Пешной	-102 (-29,02)	06/09/2026 07:00:00	-109 (-29,09)	05/09/2026 02:00:00	-105 (-29,05)
Кулалы	-137 (-29,37)	06/09/2026 02:00:00	-146 (-29,46)	05/09/2026 00:00:00	-141 (-29,41)
Тюлений	-110 (-29,10)	06/09/2026 00:00:00	-120 (-29,20)	07/09/2026 06:00:00	-114 (-29,14)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2026 Ж. 27 ТАМЫЗ – 2 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 29,21 м БЖ-не, ең жоғарғы мәні минус 28,95 м БЖ-не, ең төменгі мәні минус 29,48 м БЖ-не сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово, Саура, Құрық, Песчаный теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,43 м БЖ-не, ең жоғарғы мәні минус 28,94 м БЖ-не, ең төменгі мәні минус 29,76 м БЖ-не сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
желкөтерме	49	критикалық	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	60	қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	109	аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
желшегерме	-46	критикалық	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-60	қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-104	аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

**Есептік сипаттамалар "Қазгидромет" РМК-да Каспий теңізінің жағдайына бейімделген Mike 21 Flow Model моделінің гидродинамикалық модулін пайдалану кезінде алынды. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.*

***Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.*

****Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2024 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.*

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел.: 279-83-12
e-mail: ugmikh@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.
